

JUHÁSZ FERENC

A halál ellen: játszani

Mint a gyermekek! Önfeledt titok-tudással, boldogan, szorongva, boldogtalanúl, önismeret-nélküli rejtelem-ismerettel, rajongva, tétovázva, merengve, ismerős-ismeretlen, halálba-kékülő alkonyatba feledkezetten, tudva minden összefüggést az öntudatlan magunkat-átadásban: játszani, játszani, játszani, ahogy játszottunk gyermekkorunkban, titokzatos arccal, mindenttudó szeplőtlen szívvel borzongva és izzadva a játék makacs izalmában és titokzatos törvényeiben, mint a gyermekek, ahogy játszottunk valaha régen, ki tudja mikor, ki tudja hol, játszottunk egykoron, alkonyi vadkanca-verejték illatú réteken, csípős és bolyhos zöld bársonylándzsa szigetcsoportok között a hajnaltetves erdők széle zöld árnyékmosolyában, kamillavirág-gyöngymorzsalékos pici udvarokon, penészes kék sárban, habzó hólyag-buborékos fehér esőben, vén kövek közt, tört-szívű téglák között, őrjögő havazásban, mosolygó fagyban, ahogy játszottunk hajdanában, ahogy a gyermekek játszanak, töprengő, komoly szívvel, telhetetlen gyönyörű tudással: játszani, játszani, játszani! Játszani: a múlandóság ellen, játszani az elárvúlt, megkopaszodott temetőkben, koponyákkal, barna, szúvas lábszárcsontokkal, szitarácsozat-halmazszövevény csontlécecske-spulni, halál-szilánk ablakos csigolyákkal, valami másból mást csinálni, megkopaszítani a kövér dolgokat hámjaitól, rétegeiktől, burkolataiktól, amelyek, mint a hagyma levelei a hagyma magját: rátapadva eres, növényvászón szívekkel, szív-alakú levélgömb-kötegekkel elfödik zöld sötéttséggel a lényeg szívét; megtalálni a lényeg képletét (vagy a lényegeg képletét), amire a lényeg részletei majd rárakódnak, ami köré ikrásodva fölépül anyagával a halandóság; játszani a halandóságban a halandóság ellen, játszani halandóságunkkal halandóságunkban, a halálra vigaszúl! A halál ellen: játszani! Mint a gyermekek. Az önkívület és teljes tudás gyermeki birtokában, játszani, mert különben belehalunk! (...)

1975

Juhász Ferenc.

A varsói Nemzeti Színház alapítójának, II. Poniatowski Szaniszló Ágost lengyel királynak a portréja, ismeretlen 18. század végi festő képe